

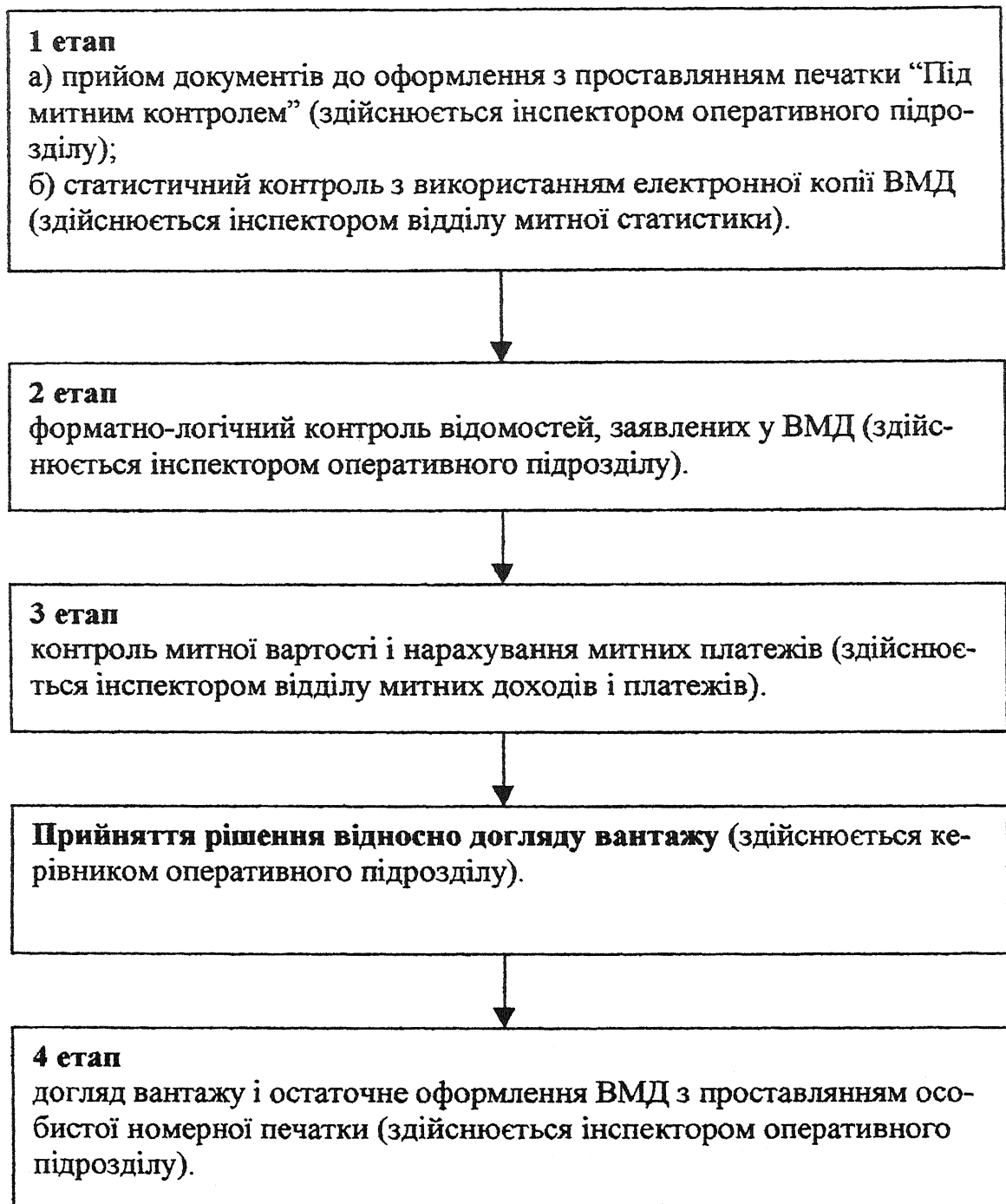
ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ БЕЗКОНТАКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ ВМД У СХІДНІЙ РЕГІОНАЛЬНІЙ МИТНИЦІ

Східна регіональна митниця проводить митне оформлення зовнішньоекономічних вантажів суб'єктів ЗЕД, державна реєстрація яких відбулася у Харкові та у більшості районів Харківської області. Оформлення вантажних митних декларацій (ВМД) здійснюється у вантажних відділах, на митних постах (далі – оперативних підрозділах), які обслуговують підприємства одного або двох адміністративних районів міста чи області. Починаючи з другої половини 1995 р. в митниці впроваджено технологічну схему оформлення ВМД, яка передбачала розподіл функцій контролю відомостей, заявлених у ВМД, прийому ВМД до оформлення і здійснення статистичного контролю, форматно-логічного контролю, контролю митної вартості і нарахування платежів, безпосередньо – догляду вантажу і остаточного оформлення ВМД у митному відношенні. Передбачалось також одночасне (поетапне) здійснення всіх вказаних видів контролю на основних етапах без участі декларанта. Участь в оформленні декларанта або представника підприємства допускалась на етапах форматно-логічного контролю і контролю митної вартості та платежів, але на спеціально відведеному робочому місці за дозволом керівника підрозділу, або під час складання протоколу про порушення митних правил. Тобто оформлення ВМД стало безконтактним. Для здійснення функцій статистичного контролю ВМД до вантажних відділів були приєднані працівники відділу митної статистики, а для контролю митної вартості і платежів – відділу митних доходів і платежів

До введення в дію технологічної схеми статистичний контроль і повторна перевірка правильності визначення митної вартості і нарахування платежів здійснювались після здачі оперативними підрозділами до митниці вже оформлених ВМД. Таким чином, термін з моменту здачі до передачі остаточної перевіреної і оформленої ВМД до ЦБД ІАМУ складав декілька днів. Із запровадженням поетапної технології він скоротився практично до одного дня. Проте термін безпосереднього оформлення ВМД (з моменту здачі – проставлення печатки “Під митним контролем” до моменту оформлення – проставлення особистої номерної печатки) значно зріс. З введенням технологічної схеми в оформленні однієї ВМД стали брати участь шість працівників різних підрозділів митниці, включаючи керівника оперативного підрозділу. Таким чином, якщо оформлення однотоварної ВМД одним інспектором проводилось протягом однієї години, то із застосуван-

ням поетапної технології час збільшився до трьох годин.

Порядок здійснення етапів митного контролю при функціонуванні технологічної схеми оформлення ВМД, яка була введена в дію на Харківській митниці у 1995 р., був таким:

З перебігом часу і змінами в митному законодавстві відповідні зміни вносились і в технологічну схему оформлення ВМД, як наприклад, у випадках заявлення у ВМД коду товару, включеного до переліку, або виникнення сумнівів щодо нього, інспектор оперативного підрозділу має направляти запит до митної лабораторії (МЛ) або відділу тарифів та вартості (ВТВ).

На наш погляд, ці підрозділи слід об'єднати на базі ВТВ – тобто МЛ має бути сектором новоствореного відділу і підпорядковуватись йому. Такий підрозділ потрібно наділити правом визначення коду товару згідно з ТН ЗЕД, а функції визначення митної вартості передати відділу митних доходів і платежів (ВМД та П).

Як було зазначено вище, у разі надання декларантом сертифікату походження товару, який викликає сумніви, інспектор відділу митних доходів і платежів має направляти запит до відділу тарифів та вартості.

З виданням наказу Держмитслужби України № 485/98 відділам тарифів та вартості надавались повноваження обов'язкового визначення митної вартості за широким переліком товарів. Східній регіональній митниці у порядку експерименту був наданий дозвіл проводити визначення митної вартості силами працівників відділу за всіма товарами, які декларуються із застосуванням ВМД. Згідно з цим функції здійснення третього етапу митного контролю були передані працівникам відділів тарифів та вартості, митних доходів і платежів відповідно до їх функціональних обов'язків.

Зважаючи на вищесказане, а також згідно з наказом Держмитслужби України № 828/98, виникла необхідність впровадження технологічної схеми митного оформлення, яка б враховувала реалії сьогодення. Нижче наводимо технологію, яка затверджена наказом СРМ № 139/99:

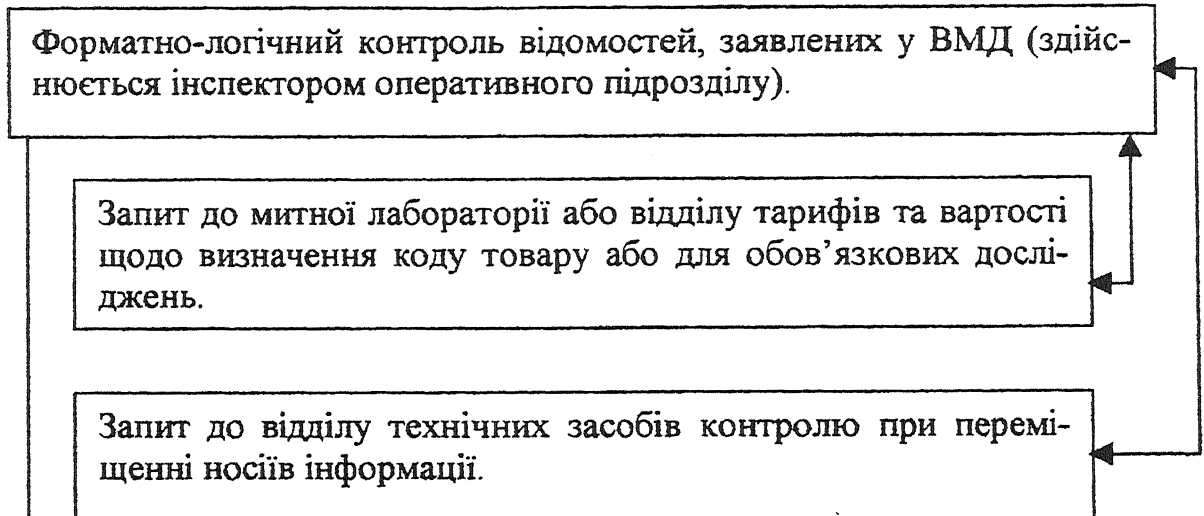
1 етап

Стадія прийому документів до оформлення з проставлянням печатки "Під митним контролем" (здійснюється інспектором оперативного підрозділу, який не бере безпосередньої участі в оформленні ВМД).

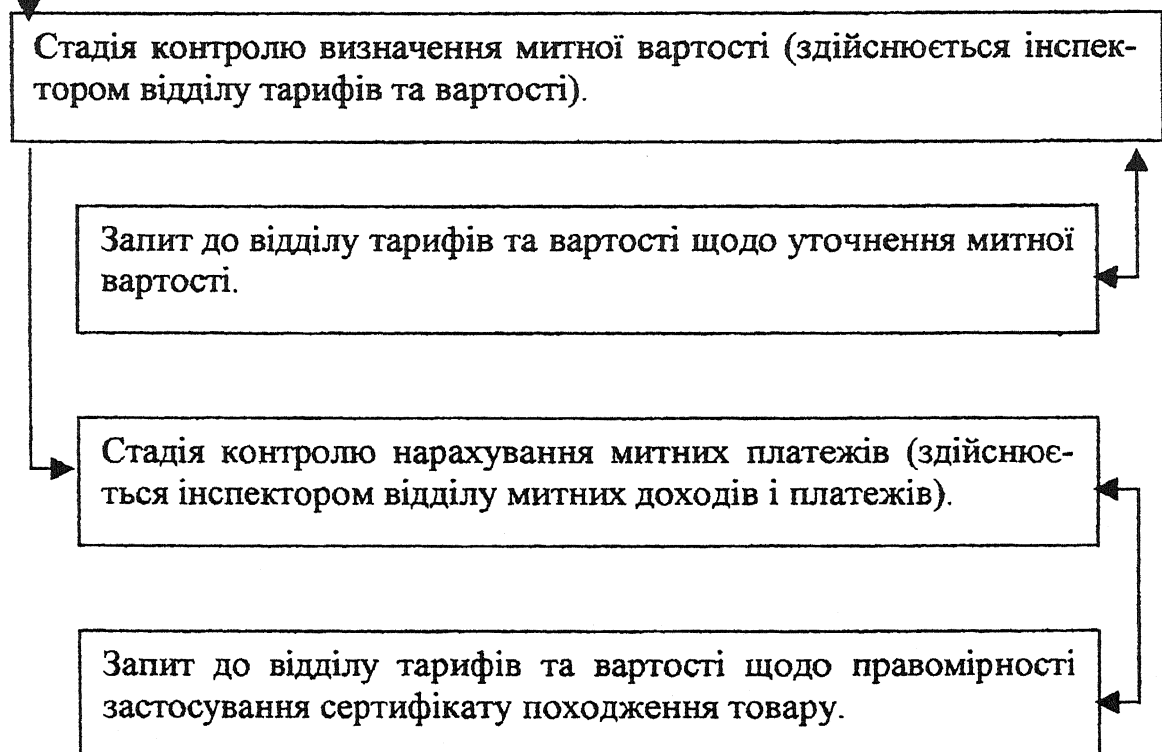

Попередня стадія статистичного контролю з використанням електронної копії ВМД, присвоєння номера ВМД (здійснюється інспектором відділу митної статистики).

2 етап

3 етап

4 етап

Прийняття рішення стосовно догляду вантажу (здійснюється керівником (його заступником) оперативного підрозділу або за його дорученням головним інспектором).

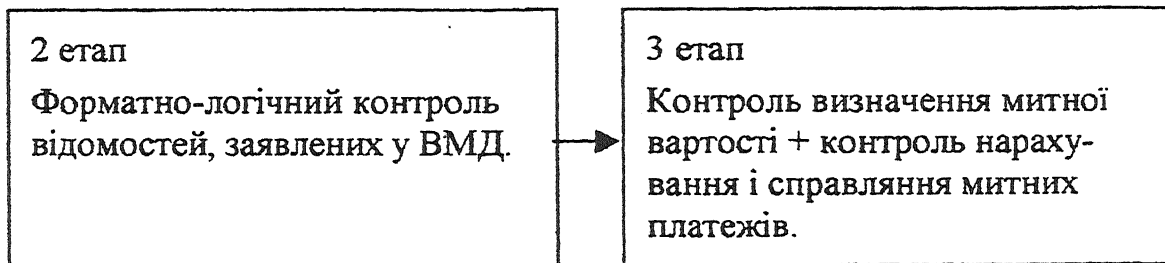
Стадія догляду вантажу (здійснюється інспектором оперативного підрозділу).

Стадія контролю нарахування митного збору за проведення догляду вантажу (здійснюється інспектором відділу митних доходів і платежів або інспектором оперативного підрозділу).

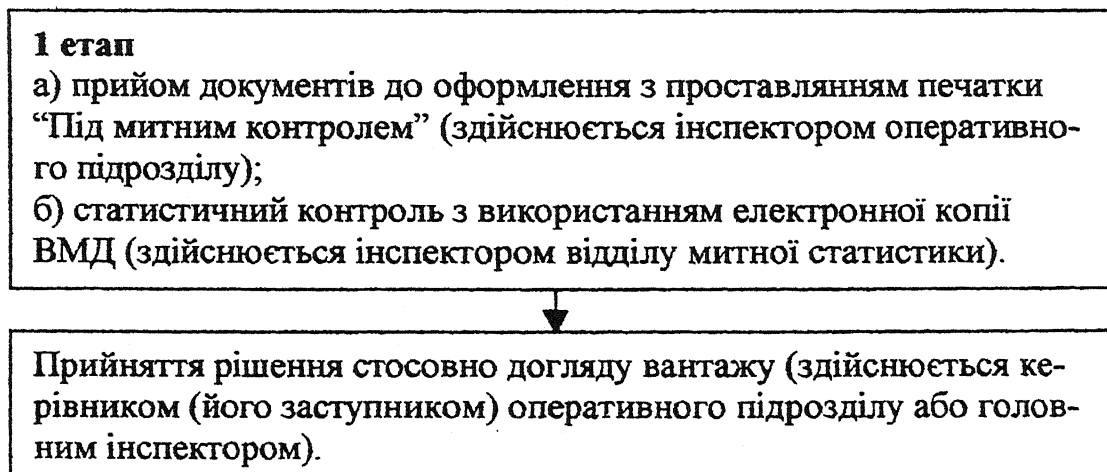
Стадія остаточного оформлення вантажу і документів у митному відношенні з проставлянням особистої номерної печатки (здійснюється інспектором оперативного підрозділу).

Але функціонування такої технологічної схеми має ряд об'єктивних і суб'єктивних перешкод, наприклад, якими б висококваліфікованими спеціалістами не були працівники митниці, на перевірку документів витрачається певний час, тривалість якого збільшується наприкінці робочого дня. Існуюча кількість стадій митного оформлення призводить до того, що три працівники (на різних стадіях оформлення) перевіряють одні й ті ж зовнішньоекономічні контракти та відомості у ВМД, які мають відношення до контролю на кожній стадії митного оформлення. Для вирішення цього питання, на наш погляд, було б доцільно надати право визначення митної вартості працівнику відділу митних доходів і платежів або підпорядкувати сектор ВТВ, який здійснює визначення митної вартості, відділу МД та П. За таких умов

зменшується кількість етапів і, відповідно, час перевірки:

Значною проблемою, яка збільшує тривалість митного оформлення є переміщення інспекторів, що виконують догляд вантажу, до місця його проведення. Це питання вирішено в 40 % оперативних підрозділів Східної регіональної митниці шляхом організації роботи відповідного підрозділу на митному терміналі. Під митним терміналом слід розуміти комплекс адміністративних будівель, складів і територій, розташованих близько від митного підрозділу, який служить здійсненню митного оформлення зовнішньоекономічних вантажів. Як правило, при митному терміналі розташовані декілька підприємств, що проводять декларування на підставі договорів, митний ліцензійний склад і склади для відповідального зберігання товарів під митним контролем. Підприємство, яке є власником митного терміналу, забезпечує проведення навантажувально-розвантажувальних робіт за необхідності поглибленого догляду. Вважаємо за доцільне розглядати питання щодо черговості стадій технологічної схеми роботи митниці з оформлення ВМД відповідно до порядку, викладеного в Технології оформлення ВМД, затвердженій наказом Держмитслужби України № 828/98, а саме:

2 етап

контроль митної вартості і нарахування митних платежів (здійснюється інспекторами відділів тарифів та вартості і митних доходів та платежів).

3 етап

форматно-логічний контроль відомостей, заявлених у ВМД (здійснюється інспектором оперативного підрозділу).

4 етап

догляд вантажу і остаточне оформлення ВМД з проставлянням особистої номерної печатки (здійснюється інспектором оперативного підрозділу).

Головною перешкодою у роботі митниці є різночитання в нормативних актах. Так в Інструкції відносно справляння ПДВ, затвердженій наказом ДМСУ № 346 від 09.06.99 р. (на підставі Закону України “Про податок на додану вартість”) сказано, що ПДВ обчислюється за курсом НБУ на момент оформлення ВМД, а Інструкцією про порядок заповнення ВМД, затвердженою наказом ДМСУ № 307 від 09.07.97 р., обумовлено, що у ВМД зазначається курс НБУ на момент здавання ВМД. Це призводить до того, що оформлення ВМД, за якими нараховується або стягується ПДВ, має проводитися протягом одного дня. З урахуванням того, що технологія передбачає можливість оформлення ВМД після проведення додаткових досліджень (які просто неможливо виконати за один день), інспекторам митниці доводиться робити необґрунтовані відмови у митному оформленні. Також треба враховувати те, що курси НБУ змінюються кожного дня і декларантам доводиться готувати документи для здачі в митницю з урахуванням ранкового курсу валют. Як би швидко це не робилось – на дану операцію витрачається певний час, до якого треба враховувати строк підготовки документів з урахуванням нових курсів валют, термін пересування до місця розташування митниці, реальний термін здачі документів для оформлення тощо. З метою недопущення відмов у митному оформленні і проведення зайвої роботи з перевірки тих же самих документів наступного дня, працівникам митниці часто доводиться проводити оформлення ВМД після закінчення робочого часу. Для вирішення цієї проблеми в Східній регіональній митниці запроваджений гнучкий графік роботи

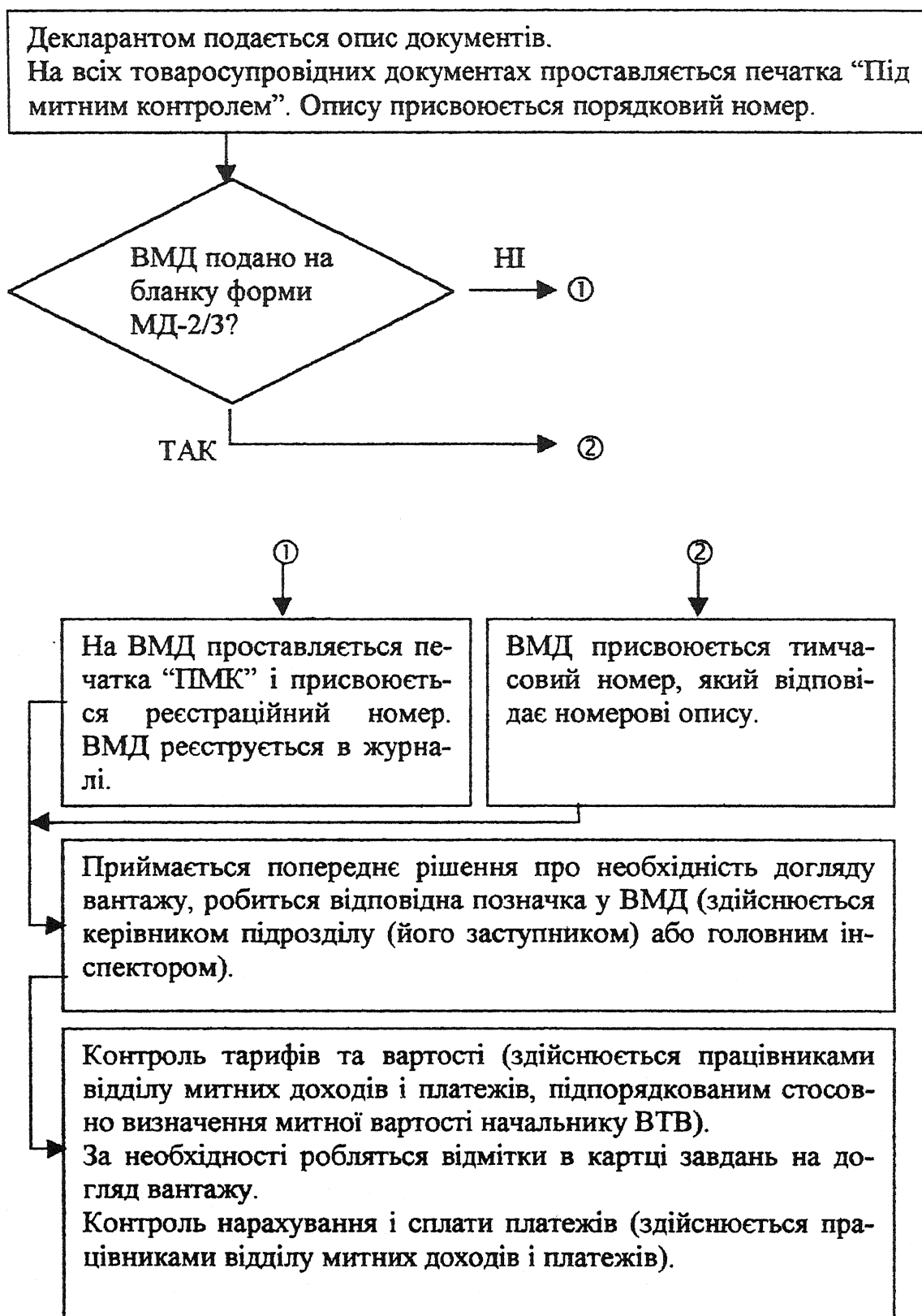
інспекторів оперативних підрозділів, з початком роботи частиною працівників об 11 годині і тривалістю робочого дня 8 годин. Також слід офіційно обмежити час прийому ВМД до оформлення, за якими передбачається нарахування або стягнення ПДВ.

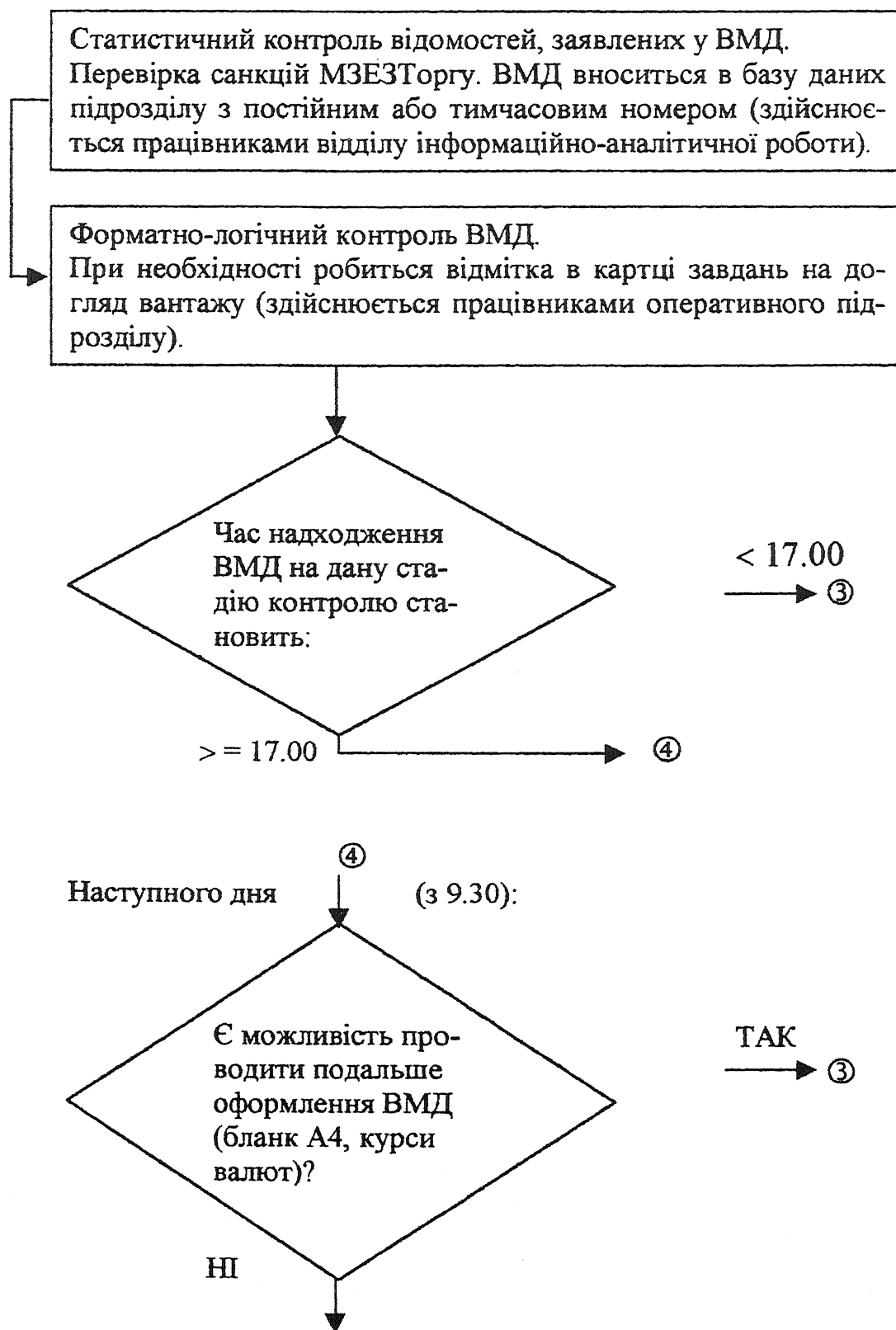
Пропонуємо розглянути питання щодо можливості проведення попередньої перевірки імпорتنих декларацій, в яких передбачається нарахування ПДВ, таким чином: декларантом подається ВМД, заповнена за допомогою комп'ютера на аркуші паперу формату А4 з використанням декларантського програмного забезпечення (QDPго, PSTBrok тощо), без роздрукування ВМД на бланках форми МД-2/3. При цьому вантаж повинен знаходитись на митному терміналі і на всіх товаросупроводжувальних документах проставляється печатка "Під митним контролем", а після прийому документів ВМД йому присвоюється тимчасовий номер.

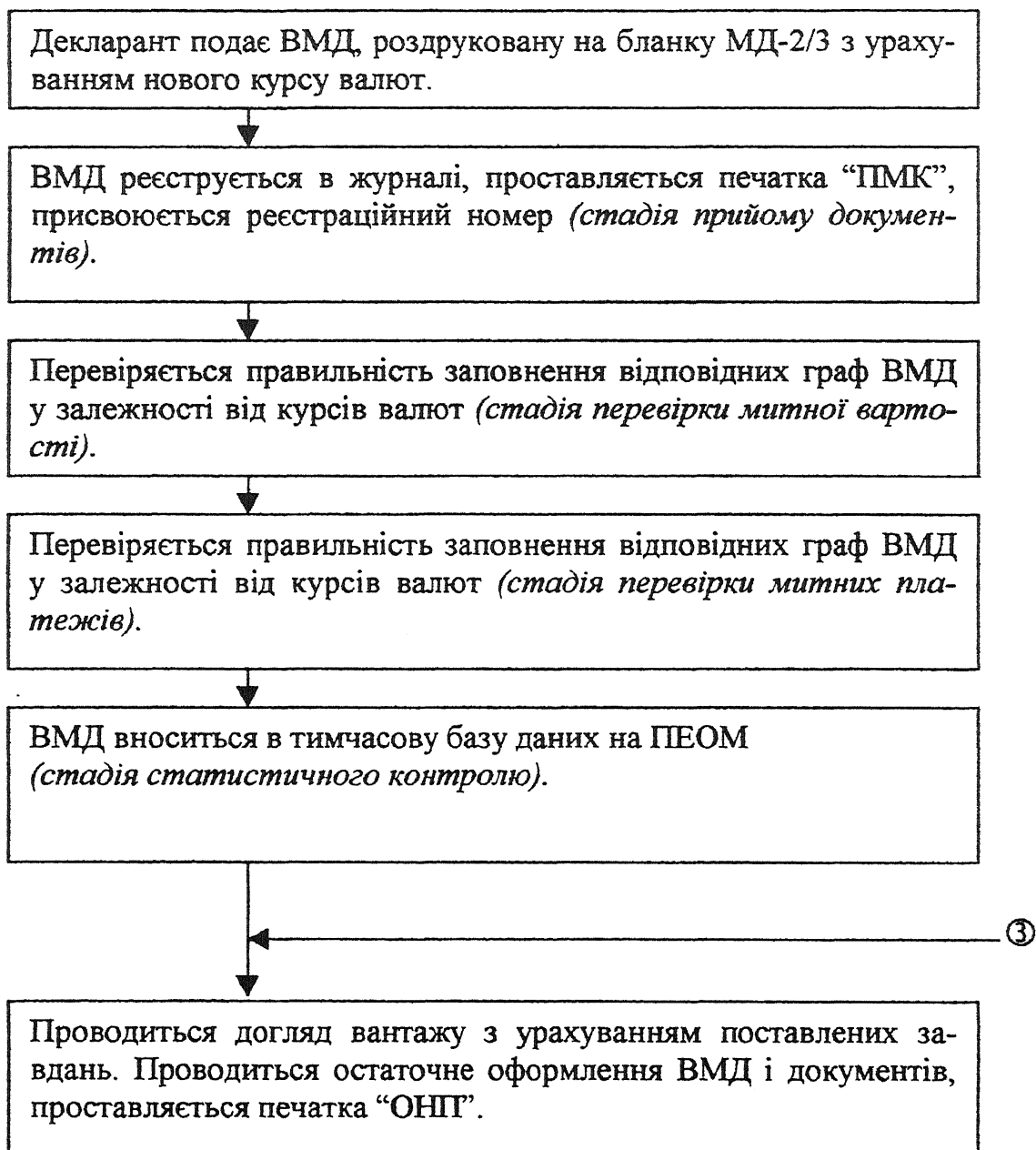
Проведення попередньої перевірки відомостей, заявлених у ВМД, відповідає визначенню "прийняття митницею ВМД для оформлення", що є процедурою попередньої перевірки відомостей, заявлених у ВМД відповідно до вимог та наданих документів (п. 2 "Положення про вантажну митну декларацію" № 574 від 9 червня 1997 р.). Після проведення попередньої перевірки (в т.ч. контролю застосування санкцій МЗЕЗТоргу, форматно-логічного контролю заявлених відомостей, контролю застосування цін, правильності застосування преференцій і ставок мита згідно з наданими декларантом документами) в митницю подається ВМД роздрукована в звичайному порядку на бланках суворої звітності МД-2/3. У ній зазначається курс валют на день подання на бланку МД-2/3. Такій декларації присвоюється реєстраційний номер, датований днем здачі ВМД, і проставляється штамп "Під митним контролем". Декларація вводиться у тимчасову базу даних на ПЕОМ. Здійснюється перевірка розрахунку митної вартості в залежності від курсу валют, розрахунок сум митних платежів за новим курсом, звірка примірників ВМД, роздрукованих на аркуші формату А4 і бланку МД-2/3 в частині звірки форматно-логічних відомостей, заявлених у ВМД. Після цього проводиться догляд вантажу і остаточне оформлення його і документів.

Передбачається, що форматно-логічний контроль і догляд виконує один (два) інспектори. Блок-схема подібної технології матиме такий вигляд:

Прийом документів до оформлення. (здійснюється працівником оперативного підрозділу) з 9.30 до 16.30 (час роботи: 9.00 – 18.00).

Вказані нововведення технологічного процесу дозволять значно скоротити кількість відмов у митному оформленні, поліпшать організацію робочого процесу та умови оформлення ВМД для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.